

8. 7. 2014

ID: 94748

Bulletin advokacie

eFocus

Bulletin advokacie je stavovský odborný časopis, vydávaný Českou advokátní komorou, zapsaný do Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik ČR, a je držitelem prestižního ocenění Právnický časopis ČR pro rok 2011 a 2012. V rámci Karlovarských právnických dní získal Bulletin advokacie opět prestižní cenu pro nejlepší právní časopis v ČR pro rok 2014!

Z červnového čísla, které právě vyšlo, pro Vás exkluzivně vybíráme:

Spolky „po novu“

Autor: *doc. JUDr. Kateřina Ronovská, Ph.D.*

Také v oblasti spolkového práva došlo s nabytím účinnosti nového občanského zákoníku č. [89/2012](#) Sb. (dále jen „o. z.“) k několika důležitým změnám. První z nich se týká systematického zařazení právního rámce pro spolky (po vzoru švýcarském či německém) přímo do občanského zákoníku - do jeho části první, hlavy II., dílu 3, pododdílu 2, § 214 an. o. z. Zároveň je pro právní režim spolku subsidiárně použitelná i úprava korporací (§ 210 an. o. z.), jakož i obecná úprava právnických osob (§ 118 an. o. z.) a „osob“ v právním smyslu (§ 15 an. o. z.) a v neposlední řadě i obecných ustanovení (§ 1-14 o. z.).

Systematické zařazení a koncepce nového spolkového práva

To vše znamená mj. i potvrzení přístupu, že spolkové právo vždy patřilo a i nadále patří do sféry práva soukromého, a že spouštěcím mechanismem je vždy rozhodnutí alespoň tří osob vedených společným zájmem povolat k životu spolek, jako samostatný subjekt práva.

Občanský zákoník zachovává i nadále poměrně liberální koncept spolkového práva a široce respektuje vnitřní spolkovou autonomii. Stejně, jako dosud, se vychází z principu svobody členství ve spolku, tj., že nikdo nemůže být nucen ke spolčování (sdružování) ve spolku, jakož i z principu svobody ze spolku vystoupit. Výslovně je vyjádřeno mj. i pravidlo, že členové spolku neručí za jeho dluhy, což souvisí s odděleností majetkových sfér spolku a jeho členů.

I letmý pohled do nového kodexu prozradí, že oproti úpravě obsažené ve zrušeném zákoně č. [83/1990](#) Sb., o sdružování občanů, je **právní režim pro spolky v občanském zákoníku podstatně obsáhlejší a podrobnější. Kogentně je však nastaven pouze základní rámec pro existenci a fungování spolku - tj. především ustanovení vymezující jeho status (s účinky vůči třetím osobám) a dále taková, od kterých se s ohledem na jejich smysl a účel nelze odchýlit.** Jinak je naprostá většina ustanovení dispozitivních, zejména těch, která upravují vnitřní poměry spolku. To znamená, že jejich použitelnost přichází v úvahu pouze tehdy, není-li v zakladatelském právním jednání (stanovách) uvedeno jinak.

Zároveň právní úprava v zásadě zrcadlí, co zákonodárce považuje ve spolkové sféře za „normální“ - např., že typickým nejvyšším orgánem spolku je členská schůze, že členství ve spolku je vázáno na osobu člena a nepřechází na dědice apod. Tento „standard“ lze však ve stanovách modifikovat, či

výslovně vyloučit.

Občanský zákoník požaduje pouze **minimální obsahové náležitosti stanov: název, sídlo, účel, určení statutárního orgánu a vymezení členských práv a povinností, popř. určení způsobu, jak jim budou práva a povinnosti vznikat**. V případě, že stanovy obsahují pouze tyto náležitosti, spolek může vzniknout s tím, že v ostatním přichází v úvahu zákonná (kogentní i dispozitivní) úprava, obsažená v kodexu.

Spolek lze založit za účelem soukromým, veřejným či smíšeným; limitem jsou tzv. zakázané účely (§ 145 o. z.) a taktéž nemožnost založit spolek za účelem podnikání. Podnikat však spolek může, pokud je taková činnost prostředkem k dosahování účelu spolku.

Novinkou je bezpochyby i výslovné zakotvení právního režimu **pobočných spolků** (§ 228 an. o. z.), jejichž právní osobnost se odvozuje od právní osobnosti spolku hlavního. Ač dosavadní zákon o sdružování občanů počítal i s možností zakládání organizačních jednotek sdružení, způsobilých jednat vlastním jménem, jejich právní poměry nijak neupravoval, což vedlo v praxi k častým problémům. Nový kodex ukotvuje tzv. odvozenou právní subjektivitu (osobnost) pobočného spolku, tj. že pobočný spolek je existenčně závislý na spolku hlavním a může mít práva a povinnosti a nabývat je pouze v rozsahu určeném stanovami. Zákon zároveň konstruuje vyvratitelnou právní domněnku, že vznikem členství v pobočném spolku vzniká členství i ve spolku hlavním; totéž platí i o zániku členství (§ 233 o. z.).

Další nezanedbatelnou změnou, kterou rekonstrukce soukromého práva do spolkového práva přináší, je i **zavedení veřejně přístupného spolkového rejstříku a svěřeni rejstříkové agendy soudům**. Tento koncepční přístup je třeba uvítat, neboť bezpochyby přispěje ke zvýšení transparentnosti spolkové sféry, posílení ochrany práv třetích osob a právní jistoty vůbec.

Právní režim a povinnosti spolků (občanských sdružení) vzniklých do 31. 12. 2013

„Nové“ spolkové právo se dotýká nejen spolků, které již začaly a nadále budou vznikat v režimu občanského zákoníku, ale i spolků, sdružení, asociací, společností, unií atd. (označovaných dosavadní právní úpravou z. č. [83/1990 Sb.](#) souhrnně legislativní zkratkou „občanská sdružení“).

.....**pokračování textu naleznete >>> [zde](#)**.

Bulletin advokacie, Bulletin advokacie online
Česká advokátní komora

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Jindřich Fuka novým advokátem Aegis Law](#)
- [LEAGLE.ONE: Advokacie po nástupu AI: Kdo se přizpůsobí, získá náskok. Kdo ne, může zůstat pozadu](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Český Deloitte Legal posiluje: Jiřina Procházková jmenována CE partnerkou](#)
- [V lednu přišel šok. Ze seznamu zmizely tisíce soudních překladatelů](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #11: Mezigenerační převod majetku: Největší chyba je](#)

neudělat nic

- [Koupě nemovitosti v Rakousku: vedlejší náklady v praxi](#)
- [Žaloba v civilním právu procesním](#)
- [Legal Innovation Day 2026: AI v právu v praxi - inspirace, konkrétní řešení i prostor Libra](#)
- [KJT: přijedte do Varů diskutovat o problematice reparace škody a újmy](#)
- [Stabilizace M&A trhu v Evropě pokračuje, druhé letošní čtvrtletí slibuje oživení](#)